

Štev. 7. Leto 2.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ

Kdo smo in kje smo?

Položaj železničarjev in delavskega razreda sploh se leto za letom slabša. Leto za letom se delavski razred gnete vedno v večjo brezpravnost, med tem ko kapitalistični razred živi bujno, ne odreka se igralnici, plešišču, zabav vseh vrst in — milijonskih korupcij.

Poje se pesem o štednji in šteti se na vseh koncih in krajih pri delavskem razredu. Redukcija za redukcijo se vrsti, znižanje plač pod to ali ono obliko, uničujejo se vsakovrstne svoboščine državljana glede delavskega razreda. Ali kapitalistični razred sme delati vse, kar mu je požeči. Industrija, če šteti, šteti na račun delavskih plač, nikakor pa ne na račun čistega dobička. Železnica šteti — na račun železniškega proletariata, nikakor pa ne na račun dohodkov, ki so dobiček, nikakor ne na račun smotrenejšega upravljanja nakupljenih vrednosti, nikakor ne na račun številnih korupcij. Čisti dobički delnic in uprav morajo ostati nedotaknjeni. Delavca se za grudo premoga odpusti iz službe, gospoda za razne nepravilnosti, korupcijska dela, ki so diplomatsko zavita, a so, razglajena, navadne defraudacije in tatvine, se penzionira ali namesti na drugo mesto.

In zakaj tako? Zakaj vse to? Ker delavski razred v Jugoslaviji po svoji lastni volji — oprostite, da to zapišem še enkrat — po lastni volji ni organiziran, ni energičen, se ne zaveda ali se noče zavedati svojega lastnega »jaza«, nego pričakuje in misli, da mu bodo pomagali oni iz kapitalističnega razreda.

Ves ta delavski razred, ki je moral aktivno sodelovati v svetovnem klanju, noče pogledati, da je tam moral biti organiziran nasilno pod poveljem stotnika, polkovnika, generala itd., in da je nastopal ne kot posameznik iz organizacije-armade nego kot član te organizacije-armade. In če je ta ali oni padel kot žrtev, se ni smel ustrašiti, nego moral iti naprej in se sam žrtvovati.

Tako bi moral delavski razred in to v prvi vrsti železničarji, ne prisiljeno in ne na višji ukaz in ne pod smrtno kaznijo se postaviti v bran za svoje življenske — še enkrat ponavljam — svoje življenske pravice.

Ker to, kar se je začelo sedaj, je nekaj strašnega. Budžet v parlamentu je sprejet. On je majhen. In ta nezadostnost budžeta ne zadene kapitalističnega razreda v Jugoslaviji, nego vas, delavski razred, vas, železničarje. **Osebnih izdatki se imajo reducirati za 43 odstotkov.** Ali veste, kaj je to? — Odpovedati se imajo službe vsem pogodbenim delavcem. — Drugi delavci imajo delati samo po 4 dni tedensko, ali pa se tudi reducirati — vreči na cesto. V kurilnicah in delavnicah se imajo znižati urnine po 25 in 50 para na uro. — Podaljšati se hoče pa še delovni čas, službena doba pa se ima podaljšati na 35 let. Itd.

Do mozga se vas more izkoristiti, železničarji. Tako se godi, kjer se med trpini ne uvažuje tista velika, sveta resnica: »Proletarci, združite se!« Slabe šibe, ki jih posamezno lahko zviže in zlomi vsak otrok, če so pa povezane v snop, jih ne more zlomiti največji orjak. Tudi to resnico noče nihče spoznati in poznati.

Mnogo smo pisali in govorili vsem, da se je treba zanesti le na same sebe, da treba pustiti gledanje le na samega sebe in da je potrebno, da se vsi strnemo v en snop, v eno bojovno organizacijo, v marksistično organizacijo, katere nauk je čist, jasen in tako vsakdanji:

Proletarci, združite se! Razred delojemalcev (torej delavcev) je vedno le objekt delodajalca, da izžema iz njega dobrote in bogastvo za sebe in za svoje. Zato postanimo povezan snop in ne posamezne slabe šibe!

Le pogledajte, kako delavstvo nastopa v drugih državah. Železničarji, ozrite se na svoje kolege v Čehoslovaški. V zadnji (6.) številki »Ujedinjenega železničarja« smo na kratko opisali borbo čehoslovaških železničarjev.

Tam je tudi vlada pripravila novo pragmatiko. Tiho, da se ni zvedelo. Ali železničarji so le zvedeli. Železničarji na Čehoslovaškem so dobro organizirani, so krepko organizirani. Pa so rekli, da si tega ne dopuste. Vlada jim je pa poleg tega zagrozila, da bo »z močno roko« naredila svoje — brez njih, železničarjev.

In tedaj so vstali. Samo pokazali so se v strnjeni fronti. In pomagalo je. Vlada je pristala na pogajanja. — Vidite, sodrugi železničarji, kaj pomeni močna organizacija in zavest, da je vsak železničar človek, ki si ne da kar tako teptati svojih človeških in državljskih pravic.

Ali, ozrite se na svoje kolege v Avstriji! Zakaj so tako čislani? Zakaj so njih zahteve upoštevane? Zakaj žive drugače življenje, kakor mi v Jugoslaviji? Ker so organizirani v močni organizaciji, ker so po večini organizirani vsi!

Ali pa se spomnite na dneve pasivne rezistence, ki je bila pred vojno od Dunaja do Trsta? . . . Ali je bil uspeh? Ali se je doseglo, kar se je zahtevalo?

Vidite, to je bila organizacija. Marsikateri danes, ki mu je žal plačati članarino, ki se trese, da bi njegov »gospod« ne zvedel, da je organiziran, ki se boji, da bi ne bil odpuščen zato iz službe, govori, da je organizacija za nič, da nič ne naredi, da je preslaba, da je ne potrebuje in kaj vem, kakšni izgovori mu silijo na usta. Vsi ti njegovi izgovori in kritike so le sredstvo, da se ne organizira, ker pozna le samega sebe. Marsikdo je tak egoist, da je zadovoljen, samo da je on ostal še v službi, da ni še on tisti, ki je reducirani, in dela za znižano plačo sedaj za dva, za tri, dočim je prej za večjo delal samo za enega.

In to je tisti veliki greh, ki ga mnogi delajo.

Samo štiri dni bodo odslej delali. In mesto, da bi bilo res samo za štiri dni narejeno, bo narejeno za 6 dni. Izčrpal se bo železničar, vidno bo hiral, deset in dvanaest in več ur bo delal, samo da bo narejeno, kar zahteva njegov predstojnik. In s tem bo delodajalca, onemu, ki kupiči dobiček, dokazal, da jih je bilo preveč zaposlenih na železnici, da jih treba zmanjšati, ker se naredi tudi z manj ljudmi in — z manjšo plačo.

Če bo zato svoje zdravje uničil v nekaj mesecih, to ne briga delodajalca. Ne boš več sposoben za delo, boš reducirani.

Tako je prokletstvo ponižanja in to prokletstvo rodi prokletstvo pogina na cesti, od gladi in izčrpanja. Zato železničarji, dvignite svoj glas, pokažite svoje človeško dostojanstvo, da ste ljudje in da hočete živeti kot ljudje.

Organizacija pa vam naj bo trdnjava, nepremagljiv stolp.

Protestni shodi.

Železničarji, trpini!

Proti odpuščanju progovnih delavcev, redukciji plač in pošiljanju delavstva na brezplačen dopust, se vrše prve dni aprila po vsej Sloveniji protestni shodi, ki so združeni zajedno s poročilom o intervencijah pri ministru saobračaja in glavni skupščini bolniškega fonda v Beogradu.

V petek, dne 1. aprila 1927:

v Mariboru, Götzova dvorana, ob pol 7. uri zvečer.

V soboto, dne 2. aprila 1927:

v Celju, Zelene travnik, ob pol 7. uri zvečer.

V nedeljo, dne 3. aprila 1927:

v Ptuj, gostilna Beli križ, ob pol 8. uri zjutraj;

v Ormožu, gostilna Gaberc, ob pol 11. uri dopoldne;

v Kranjski gori, gostilna Pristavec, ob 11. uri dopoldne;

v Zalogu, gostilna Strah, Sp. Kašelj, ob 15. uri pop.;

v Bistrici-Limbuš, gostil. R. Kranjc, Laznica, ob 8. uri zjutraj;

v Brežicah, gostilna Grabnar, ob 7. uri zjutraj;

v Grobelnem, gostilna Vrabič, ob četrt na 12. uro dopoldne;

v Litiji, (podr. Zagorje-Trbovlje) gost. Cerar ob 10. uri dop.;

v Breznem-Ribnici, restavr. Adolf Grögl, ob pol 8. uri zjutraj;

v Novem mestu, gostilna Müller, ob pol 10. uri dopoldne;

v Vuzenici, gostilna Ana Platzer, ob pol 9. uri dopoldne;

v Dravogradu-Mežici, hotel Korotan (čas je razviden iz letakov).

v Logatcu, gostilna Kunc, ob 10. uri dopoldne;

v Vidmu-Krškem, gostilna Geršak, Videm, ob 3. uri pop.;

v Borovnici, gostilna Pehovčič, ob 3. uri pop.;

v Zidanem mostu, gostilna Drobnič, ob pol 20. uri zvečer.

V nedeljo, dne 10. aprila 1927:

v Stični.

Na sodrugi v vseh navedenih krajih in okolici apeliramo, da se teh shodov vsi do zadnjega udeležijo, da pripeljejo s seboj svoje žene in družine ter pokažejo, da se ne dajo degradirati v kategorijo delovne živine, v brezpravne sužnje, nego da zahtevajo in se bore za svoje človeško dostojanstvo, za svoje pravo trdno in odločno, kot enakovredni in enakopravni državljani, kakor se smatrajo tisti, ki imajo več kot potrebujejo za vsakdanji kruh.

Dovolj je bede, dovolj je redukcij!

Proračun železniškega ministristva, ki je bil prvotno določen na

4.332.000.000 Din, je finančni odbor in parlament skrčil na 2.452.000.000 Din, torej skoro za polovico.

Temu primerno je nato Generalna direkcija odredila kredite posameznim direkcijam, pri čemur je najbolj prizadeta ljubljanska direkcija.

Samo za plače progovnih delavcev manjka letos 14.000.000 Din, za kurilnice 6.000.000 Din, velik je tudi primanjkljaj za promet in delavnice.

Direkcija je z odlokom 12.006-27 dala vsem sekcijam nalog reducirati osebne izdatke za 43 odstotkov in vsled tega so sekcije s 1. aprilom 1927 že odpovedale službo vsem pogodbenim delavcem, istočasno pa odredile, da se bo delalo le po 4 dni tedensko. V kurilnicah in delavnicah se namerava znižati urne plače delavcem in profesionistom po 25 in 50 para na uro. Nešteto nastavljenec je s 1. aprilom 1927 že ustavljena plača, dasi še niso upokojeni in bodo v aprilu ostali brez vsakih sredstev na cesti.

Podaljšati se hoče delovni čas, istočasno pa zmanjšati prejemke in podaljšati službeno dobo na 35 let.

Minister saobračaja z vsem tem še ni zadovoljen, ampak izjavlja v Narodni skupščini, da smatra za potrebno politiko izdatkov Ministrstva saobračaja v teku bodočega leta korigirati tudi v pogledu zmanjšanja velikih osebnih izdatkov (izdatkov za osobe), da na ta način zmanjša režijo in poceni naše železnice.

Železničarji! Vaš obstoj, življenje Vaših družin je danes v veliki nevarnosti. Že itak mizerne plače, s katerimi se ne da pošteno živeti, se vam hoče znižati za polovico, na stotine ljudi pometati na cesto.

Dovolj je znižavanja itak beraških prejemkov!

Vstanimo vsi, kakor eden, solidarno in disciplinirano, odločno in samozavestno:

Proti redukciji osobja!
Proti znižanju plač in urnin!
Proti podaljšanju delovnega časa!

Proti kršenju osemurnika!
In vsi kakor eden zahtevajmo:
Stalnost v službi in spoštovanje vseh pravic!

Povišanje plač in urnin sorazmerno s porastom draginje!

Napreden delavski pravilnik za delavsko osobje!

Volitev in priznanje delavskih zaupnikov!

Železničarji, delavci, uradniki, žene in dekleta!

Vsi na protestni shod!

Poročilo o intervenciji v Beogradu.

Dne 15. in 16. marca 1927 se je izvršila pri novem generalnem direktorju Gjuričiču, pomočniku ministra, načelniku ekonomskega oddelka, glavni kontrolni in državnemu svetu intervencija v več za železničarje važnih vprašanjih:

1. Nastavitev osobja. Ljubljanska direkcija je baje dobila odlok glav-

ne kontrole, glasom katerega mora vse one, ki jih nastavi, ne oziraje se na njih službena leta, nastaviti v prvo stopnjo osnovne in najnižjo stopnjo položajne plače. Ker ta odlok nasprotuje določbam čl. 123 in 211 zakona, smo tozadevno intervenirali pri generalni direkciji ter se je generalni direktor postavil na

Kako se pripravljajš na Vsedelavski izlet?

naše stališče, češ da je edino pravilno, da se povodom nastavitve vštejejo vsa leta službe, ki jih je dotičnik prebil kot delavec. Generalni direktor smatra gornji odluk za nespornost prizadetih inštanca ter bo službeno ukrenil vse korake, da se tu pride do jasnosti.

Deputacija je v tem vprašanju intervenirala tudi na »Glavni kontroli«, kjer je merodajnim faktorjem pojasnila položaj osebja ter stališče naše kot uprave in je predložila potom generalne direktije na Glavno kontrolo posebno predstavko, v kateri zahteva, da Glavna kontrola svoj prvotni odluk anulira.

2. Napredovanje vlakovodij in ostalega osebja iz kategorije v kategorijo. Pri tej priliki se je generalnemu direktorju predložila stara zahteva, da odločuj pri uvrstitvi v kategorije v prvi vrsti strokovna izobrazba.

Generalni direktor pripoznava utemeljenost te zahteve, ki pa nasprotuje določbam še veljavnega zakona, glasom katerega sta predpisana za I. kategorijo zvančnikov in III. kategorijo činovnikov poleg širokovne tudi najmanj dva razreda srednje šole.

Vsled tega se, dokler ta zakon ne bo spremenjen, ne more uvrstiti vlakovodij s samostojnimi skupinami v III. kategorijo činovnikov in ne nadsprednikov, nadkretnikov ter sprednikov vlakovodij itd. v I. kategorijo zvančnikov.

3. Službena obleka. Načelnik ekonomskega odeljenja, Bakić, se je na našo predstavko, da osebje ljubljanske direktije sploh še ni dobilo obleke za termine X. 1925, IV. in X. 1926, začudil, češ, kako je to mogoče, ko je vendar ljubljanska direktija dobila tozadevno največ kredita. Dal je nato sledečo izjavo: **Obleka, v kolikor še ni bila podeljena, se bo podelila tekoma aprila in maja 1927 (zlasti letna obleka, škornji, čevlji).** To bo pa tudi zadnja podelitev v naturi, ker oktobra 1927 bo že izplačan prvi termin za obleko v denarju. Novi pravilnik leži v finančnem ministrstvu ter je princip ta, da dobe nižje kategorije primerno večje relutume (ker več raztrgajo radi slabšega in napornejšega dela), a višji manj. Relutum bodo dobili tudi delavci na sistemiziranih mestih in v delavnicah ter uradniki.

4. Sporedne prinadležnosti — kilometraža, premik, nočne doklade itd. Tu se je razvila najdaljša debata ter je generalni direktor takoj izjavil, da so mu zahteve že znane iz naše predstavke, katero je dobil od svojega predhodnika Ilića. Glede zaračunavanja premika je priznal, da je to (da se premik vlakospremnemu osebju ne zaračuna, op. ured.) posledica napačnega tolmačenja pravilnika, v katerem je pri vlakospremnem osebju ta postavka izostala, kar se mora popraviti. Ukrenil bo, da se to popravi in začne premik vlakospremnemu osebju z novim budžetom izplačevati.

Naš »pravilnik o urnini« zaenkrat ne more akceptirati, ker so pač pri nas v prometu še take razmere, da je največkrat prepričan zamud nemogoča, pri čemur bi vsled urnine uprava preveč trpela.

5. Glede nočnih doklad je vprašanje sporno, komu pripadajo (mi smo zahtevali, da se imajo nočne doklade izplačati vsem, ki delajo nočno službo), vendar bo rešitev tega vprašanja v prvi vrsti odvisna

od višine novih kreditov. (Ker so bili krediti reducirani, lahko sklepamo, da iz tega zaenkrat ne bo nič.)

6. Vozne ugodnosti. Ponovno smo zahtevali uvedbo enakih vozniških ugodnosti za delavce kot za nastavljenca, povrnitev vozniških ugodnosti provizionistom, miloščinarjem itd. Generalni direktor stoji na stališču, da se uvedejo za nastavljenca in delavce enake legitimacije in ne ve za vzrok, vsled katerega so se za delavce upeljale drugačne legitimacije. Enako dobe legitimacije tudi provizionisti z novo uredbo oziroma tolmačenjem k pravilniku.

7. 20odstotna eksekutivna doklada. Zahtevali smo, da se delavcem, ki vrše eksekutivno službo nastavljenecv, protizakonito odvzeta 20odstotna eksekutivna doklada povrne. — Generalni direktor v odzvetju 20odstotne eksekutivne doklade ne vidi nezakonitosti, ker se je hotelo s tem le obračunavanje poenostaviti s tem, da bi se prizadetim, kolikor je znašala odvzeta doklada, povečale urne plače, to je za eno petino. (To pa se v ljubljanski direktiji ni zgodilo in je vsled tega osebje občutno prizadeto.) Vsled redukcije budžeta pa danes na to popravilo ni misliti.

8. Delavski zaupniki. Generalni direktor nima niti najmanjših pomislekov proti volitvam delavskih zaupnikov ter bo poskrbel, da se bodo volitve delavskih zaupnikov izvedle. Po njegovem mnenju so se te volitve odlagale le vsled premalega zanimanja delavstva, ki teh volitev ni zahtevalo. (Deputacija ga je pri tem takoj opozorila, da leži od strani »Saveza« že nešteto predstavniki, resolucij in zahtev radi volitev delavskih zaupnikov pri generalni direktiji.)

Tozadevno se je izvršila intervencija tudi pri ministru socialne politike, ki je istotako izjavil, da bo delal na to, da se volitve delavskih zaupnikov takoj razpišejo.

9. Delavski pravilnik. Tu smo dobili isti odgovor kot od Ilića dne 18. jan. 1927, da se namreč pravilnik še vedno nahaja v finančnem ministrstvu. Anketa o pravilniku bi bila po mnenju generalnega direktorja sedaj brezpredmetna, ker ne sme menjati finančnega efekta, ki bazira na skrajno reduciranih kreditih.

Dal bo »Savezu« dostaviti en izvod pravilnika, da stavimo svoje pripombe glede ostalih členov, kjer so izmene še mogoče, vendar se finančni efekt ne da več menjati.

10. Pri Državnem svetu se je izvršila intervencija radi vrnitve originalnih dokumentov, ki leže pri rešenih pritožbah. Stavili smo zahtevo, da se originalni dokumenti pošljejo posameznim direktijam, kjer jih bodo uslužbenci zamenjali s prepisi. Na to intervencijo dobimo pismen odgovor.

Sedaj se morejo dokumenti le osebno zamenjati pri Držav. svetu, za kar je prinesli svoječasni odgovor državnega sveta na pritožbo s seboj.

Poleg tega so se izvršile še intervencije radi premestitev oženjenih uslužbencev z družinami »po potrebi službe« v druge direktije, kjer se uprava ni ozirala na družinske razmere premeščene, kar je proti določbam zakona ter je tozadevno ljubljanska direktija — zlasti mašinsko odeljenje — že dobila primeren poduk, ki pa si ga je sama kriva.

največ da. Centralna uprava bi se vse članske prispevke kar najraje naložila v hipotekarni banki.

Dnevni red skupščine je obsegal samo štiri točke: Poročilo centralnega upravnika, poročilo nadzornega odbora, budžet za 1927-28 in eventualnosti. O poročilu centralne uprave je bila otvorjena debata, ki so se je skupščinarji s stvarnim razumevanjem položaja udeležili v obilni meri. Skupščinarji so se v očni poročila enoglasno zedinili na sledeče besedilo: Poročilo centralnega upravnega odbora se vzame na znanje s pripombo, da je obvestiti g. prometnega ministra, da je bilo centralnemu upravnemu odboru nemogoče delati tako, kakor bi bilo potrebno, ker je centralnemu uprav. odboru naložena pač odgovornost, toda brez možnosti iniciative za resnično delo in povdariti je treba, da železniška uprava kot delodajalec ni celotno izvršila dolžnosti, na katere je po zakonu vezana.

Pri drugi točki dnevnega reda je nadzorni odbor po svojem predsedniku izjavil, da je mogel nadzor izvršiti samo nad tem, kar mu je bilo med letom nujeno, dočim so prejšnji račun ostali še do danes nezaključeni. S tako izjavo je poslovanje centralne uprave hudó stigmatizirano. Običen predlog o razrešnici centralne uprave je izostal. Oblika razrešnice centr. uprave je že v zaključku pri prvi točki dnevnega reda precej jasno vsebovana.

Debata o budžetu za 1927-28 je bila obširna, mestoma malenkostna. Eden naših sodrugov je moral odkriti, da so številke budžeta približne, da jim manjka realna podlaga. Šele po točnem prejetju donosov delodajalca, železniške uprave, bi mogla centralna uprava s svojimi prihodi zanesljivo razpolagati. Prispevki članov bi mogli do 5., najkasneje 10. vsakega meseca dospeti k generalni direktiji držav. železnic, ta pa te prispevke povečane za enako vsoto odstopiti efektivno centralni upravi bolniškega fonda. Po enoletnem takem poslovanju, zaključenem vsakomesečno, bila bi dobljena ne samo zanesljiva podlaga za budžetiranje, marveč bi bil zajamčen tudi red v razpolaganju s sredstvi. Osebno je potrebno napraviti direktorje odgovorne za podatke o članskih prispevkih, generalnega direktorja pa za korektno odpravo obveznosti s strani generalne direktije. Potem centralni upravi ne bo treba otvarjati pri direktijah kreditov, ki pomenijo ob stalni suši po direktijskih blagajnah za oblastne uprave zgolj oviro ekspeditivnosti. Ta pripravi navsvet ni našel milosti, kajti predsednik skupščine je dejal, da je dopustno o priporočljivih stvareh govoriti, na hipno sprejemljivost pa iz formalnih ozirov ni misliti. — Budžet izkazuje za 7 milijonov dinarjev manjši prispevek s strani delodajalca v primeri s prispevki članov; diferenca je letos za 1 milijon večja nego je bila lani. Delodajalec opravičuje to diferenco s tem, da je baje v bolniškem fondu doslej več investiral kakor članstvo. Ob zaključku te točke je bila iz »narodnih« vrst nasvetovana resolucija enoglasno sprejeta. Naslovljena je centr. upravnemu in nadzornemu odboru, da gresta za tem,

da prometna ustanova kot delodajalec res izvrši vse dolžnosti, ki jih ji zakon nalaga, torej tudi osigura kredite za oskrbovanje v službi ponesrečenih ter popolnoma vplača bol. fondu na njo pripadajoči delež. Nadalje centr. upravi in nadzornemu odboru naroča, da čim prej izdejavstujeta prikladnejši pravilnik.

V zadnji točki dnevnega reda so bili obravnavani predlogi in sicer zaporedoma: predlogi centralne uprave, delegatov in naposled oblastnih uprav. Poskus, da bi prometna uprava odklonila prevzem zdravnikov ter stroške za nastavljenca zdravnike naprtila bolniškemu fondu, skupščina enoglasno zavrne.

Da bi bol. fond nosil vse stroške za zdravljenje svojih članov v kopalnicah, kakor je skupščina zahtevala, na to centralna uprava ni mogla pristati. Dajalo se bo v to svrhu toliko, kolikor budžet dopušča in je oblastnim upravam v to svrhu čim največ dovoliti. Kljub budžetiranju v to za vsako oblastno upravo posebej predvidenih vsot, samoupravna uporaba po direktijah ni dopuščena. Najvišji upravni predmet centralizma je pač denar, ne pa njega smiselna poraba po oblastnih upravah.

Kot tretji predlog centr. uprave je čital g. glavni upravnik pogodbo med bol. fondom in dr. Novakovičem, po kateri bi prevzel imenovan v oskrbo »Dom« v Dubrovniku proti temu, da prejme v popolno oskrbo od junija do septembra 15, sicer pa 5 bolnih članov bol. fonda. Skupščina je odklonila o tem sklepati, čeprav ji po pravilniku pripada odobritev sklenjenih pogodb. Gotovo bi morala biti skupščinarjem že prej nudena prilika o zadevi razmišljati. Poslednji predlog centr. uprave, da je delegate glavne skupščine nagraditi s 100 Din za dan in čas odsotnosti od doma, je propadel, sprejet je pa predlog, da je delegate nagraditi.

Med predlogi delegatov je naš predlog o dežurnih zdravnikih v Mariboru in Ljubljani pred skupščino propadel. Predsednik predloga ni čital, marveč kratko povzel zahtevo dežurnih zdravnikov. Sledil je za tem klic desinteresiranih skupščinarjev: ne prima se, ter o predlogu niti debate ni otvoril. Delegati, ki so predlog stavili, niso hoteli dogodek označiti, kakor bi bilo tako postopanje zaslužilo. Parlamentarne oblike bo šele treba uvesti.

Oblastne uprave so bile, razen subotiške, vse s predlogi zastopane. Beogradski predlogi so bili s pravilnikom v protislovju in zato niso spadali pred skupščino. Zagrebčani so se s hvalevredno vnemo potegovali za svoj dečji dom. Ker so že zanj pogoje ustvarili in dokaj žrtvovali, jih je skupščina razumela ter z njimi glasovala za izpopolnitev doma. Izmed predlogov ljubljanske oblastne uprave je propadel samo oni, ki zahteva od bolniškega fonda stanovanjske pomoči, česar pravilnik o bolniškem fondu ne predvideva; vsi drugi so sprejeti. Predsednik je zastran predloga za izboljšanje pravilnika naglašal, da bodo vse točke predloga priporočne ministru prometa, da jih sprejme v novi pravilnik. To bi bil lep uspeh, pa smo še maloverni vanj.

Skupščino smo zapustili z zadovoljenjem, da kljub vsem težavam gremo vendar navzgor.

Kaj je z gospodarsko poslovalnico?

Lansko leto smo stavili na direktorja dr. Borkota javno vprašanje, kaj je pravzaprav z gospodarsko poslovalnico; ali je to privatno podjetje, ali je »odsek za ishrano«, ali pa je mešana tvorba, ki nastopa ob vsakem slučaju pod drugo firmo, kakor pač boljše kaže.

G. dr. Borko je ostal dolžan odgovora na naša vprašanja, ker mu pač gotovi krogi niso pustili odgovoriti. Ker pa gre danes ta igra že predaleč in se hoče oškodovati one, ki so denar, ki je danes naložen v »Kreditnem zavodu«, faktično skupaj zbrali, bomo spregovorili malo bolj jasno.

Kakšna je zgodovina te firme? Do leta 1918 je bila del južne železnice. Obrtna koncesija je bila podana na podlagi zakona o ustroju železnic.

Določbe so odredjele, da prevzame vse denarne posle glavna blagajna, knjigovodstvo in drugo pa biro IV. pod kontrolo nadzornega komiteja.

Pri event. razpustu pripade premoženje po polovici bolniški blagajni in penzijskemu fondu za sluge.

Prišlo je podržavljenje. Imovina te poslovalnice se ni popisala kot last države.

Iz skupščine bolniške blagajne v Beogradu.

Glavna skupščina bolniškega fonda se je vršila v Beogradu v dneih 20. in 21. marca t. l. Te skupščine se delegati beogradske oblastne uprave niso udeležili. Med delegati ostalih direktij pa ves čas zasedanja ni bilo opaziti kakršnihkoli medsebojnih protivnosti. Iz lastnega nagiba in enotno zadobljenih izkušnj so posvetili vso pažnjo zgolj centralni upravi bolni-

škega fonda. Izsledili smo že vsi, da centralna uprava v spretnem izkoriščanju nepopolnih, često protivnih si zakonskih določil in s kompetenčnimi zapletljajmi, kolikor se najbolj da, preprečuje izdatke oblastnih fondov in to z očito tendenco, da naj članski prispevki za vse potrebe bolniškega fonda zadostujejo, dočim je delodajalec takšnih izdatkov osvoboditi, kolikor se pač

Prekinil se je vsak stik z glavno blagajno. Koncem leta 1925 vrne gospodarska poslovalnica državni denar, ki ga ji je posodila bivša južna železnica.

Tekom leta 1926 oziroma začetkom 1927 plača ista poslovalnica direktoriji inventar, kolikor ga je prevzela od južne železnice.

Ako je direktorija prvega v zadregi za denar, posodi gosp. poslovalnica par milijonov direktoriji, katere mora ta tekom 14 dni vrniti.

Nameščenci gospodarske poslovalnice niso železničarji, niso člani bolniške blagajne in provizijskega fonda.

Ko je »Gospodarska poslovalnica« leta 1925 vložila prošnjo za povečanje prostorov, je zahtevala gradbena direktorija razpis del v smislu določb zakona o drž. računovodstvu; gospodarska poslovalnica potegne svojo vlogo nazaj in vložijo drugo, kolkovano, kot privatnik.

Kje je protokolirana ta firma? Nj je ne v združenem, ne v trgovskem registru.

Ako posluje ta firma na račun direktorije, jamči za eventualni deficit oni, ki izdaja tozadevne okrožnice, to je direktorija in v tem slučaju je ta odgovorna za vse nepravilnosti in kršenja predpisov o računovodstvu od 1. I. 1924 dalje.

Nerešena so za nas sledeča vprašanja:

1. Kdo zastopa to podjetje na zunanje? Kdo je pooblaščen za sklepanje trgovskih pogodb? So javnosti znana imena funkcionarjev? Kdo zastopa ta podjetja pred sodiščem, v slučaju da je toženo ali da sam toži?

2. Ali ima Gospodarska poslovalnica kot taka sploh aktivno ali pasivno legitimacijo, da toži ali da je tožena? Ker ni Gospod. poslovalnica, ki je pravna oseba, koga se drž. sodišče? Osebe gosp. voditelja ali faktorja, katerega sestavni del je Gospod. poslovalnica (železniške uprave odtodno finančne prokurature)?

3. Po katerih določbah je upravlja to podjetje? Kdo mu da direktive za poslovanje?

4. Komu je odgovoren od žel. uprave postavljeni vodja za svoje poslovanje? Po katerih zakonih je odgovoren za svoje upravljanje?

5. Ker jamči železnica kot imejtelj za pravilno in rečno poslovanje, ker je železnica materijelno in moralno odgovorna za to poslovanje, po katerih zakonih se mora upravljalci to podjetje? Tako n. pr. manipulacija z denarjem, kontrola, splečevanja in denarna nakazila, glede nakupovanja, prodajanja, kreditiranja, nalaganja denarja, nagrad funkcionarjem itd.? N. pr. kdo je delodajalec osebja gospodarske poslovalnice? Se more uslužbenec pritožiti, in kje, če mu je plača premajhna?

6. Je potemtakem poslovanje (nakupovanje, prodajanje itd.), ki ga vrši od železnice postavljeni uradnik pod firmo drž. žel. na odgovornost in riziko države (Drž. železnice) državno poslovanje ali privatno poslovanje?

7. Ali more od države postavljeni u-

radnik pod firmo države in na riziko države privatno posloovati? Po katerem zakonu? — So te nabave državne ali privatne? Če so to privatne nabave, komu in po katerem zakonu odgovarja dotični uradnik za te privatne nabave, za to privatno poslovanje?

8. Ker je lastnik obrtne koncesije drž. železnica, ker se je začelo posloovati pod njeno firmo, na njen riziko, čegav je čisti dobiček? Konzumentov ali železnice?

9. Vsaka stvar ima svojega lastnika, imejtelja (ali posestnika). Lastnik ne more biti drug kot fizična ali juridična oseba. Po določilih drž. zakonika si zberejo solastniki svojega upravitelja, si pisмено določijo medsebojne odnose itd. Ker si niso dosedaj stvorili konzumenti Gospod. poslovalnice nikakega dogovora glede solastnine, ker si niso stvorili nikake juridične osebe, ali more biti tako neorganizirana masa konzumentov pred zakonom lastnik denarja, inventarja (novega), nepremičnin, kar bi jih kupila sedanja takozvana Gospodarska poslovalnica?

10. Če je ves sedanji čisti dobiček last države, čegav bo novi čisti dobiček, čez en mesec, čez pol leta, čez eno leto itd.?

11. Ali sme država deliti čisti dobiček, povračati ga? Po katerem zakonu?

12. Iz tega kapitala, čistega dobička se misli zidati stanovanjske hiše; ali bodo hiše last države?

Ako smatra železnica oz. komite sedanji dobiček kot last konzumentov, in bodo čisti dobiček tudi kot last konzumentov, kako postane naenkrat hiša, zgrajena iz tega dobička, last železnice?

Kdo bo pobiral najemnine iz teh državnih hiš? Kdo se bo s tem denarjem okoristil? V zemljiški knjigi vpisani lastnik (železnica) ali oni, ki jih je plačal (masa konzumentov)?

Prišli smo danes s temi vprašanji, ki jih stavimo na onega, ki si lašti to podjetje, to je na direktorijo ter pričakujemo od predstavnika te direktorije, g. direktorja inž. Knježeviča, da poskrbi, da na ta vprašanja dobimo točen odgovor.

Pustili smo to vprašanje toliko časa neventilirano le, ker smo pričakovali od merodajnih faktorjev mirne in sporazumne rešitve. Ker upamo, da se je sedaj novi g. direktor že uzeval v tukajšnje razmere, pričakujemo sedaj rešitve tega vprašanja. Izjavljamo pa odločno, da smo konzumenti gospodarji od nas nabranega čistega dobička in da ga hočemo sami upravljalci in upravo nadzirati.

Niti najmanjše volje nimamo več, da bi bogatili »neko podjetje«, za katero naj nikdar ne zvemo, kdo je in koga predstavlja, pač pa bi imeli pri tem le edino dolžnost, da smo za to tu, da »nekdo« zbira iz našega denarja težke milijone, ki leže v »kreditnem zavodu«.

Spregovorili smo danes jasneje, čakamo pa in to poslednji pot, jasen odgovor.

Ako ne pride, bomo spregovorili na drugem mestu, posledice pa naj si potem pripiše vsak sam.

Vse železničarje pa opozarjamo, da se bodo potem točno držali navodil, ki jim jih bomo dali. S. Ž. J.

S tako taktiko misli minister saobračaja narediti železnice aktivne, a predno bo preteklo eno leto, se bo lahko prepričal, da so železnice še bolj pasivne in popolnoma upro-

Internacionalni pregled.

(I. T. J.)

Nemčija: Nemški železničarji zahtevajo višje plače in splošno uvedbo šurnega delovnika. Nemške železničarske organizacije so s 1. aprilom 1927 odpovedale sedaj veljavno državno tarifo v pogledu plač in delovnega časa.

Povišanje plač utemeljujejo s splošnim povišanjem cen živilskih potrebščin tekom leta 1926 ter zlasti z povišanjem najemnin za stanovanja, ki je uveljavljeno s 1. aprilom 1927. Kako pa je utemeljena zahteva po uveljavljenju šurnega delovnika je razvidno iz naslednje statistike, ki obsega delovni čas 425 018 nemških železničarjev:

Do 48 ur dela na teden 3,6% osebja, od 48—53 ur na teden 17,9% osebja, 54 ur dela na teden 48,9% osebja, čez 54—60 ur dela na teden 29,4% osebja.

Tako da je imelo 148.415 uslužbencev na leto manj kot 52 prostih dni in 53.112 uslužbencev pa manj kot 16 prostih tedaj v letu.

Pogajanja med organizacijo in vlado so se medtem že začela, ter bomo o uspehu poročali.

Češka: Mezdno gibanje čeških železničarjev. V zadnjem časopisu smo poročali o nastalem konfliktu na Češkem in o pozivu organizacij na železničarje. Kljub vsemu je hotela vlada preko organizacij na tihem uveljaviti novo železničarsko pragmatiko in jo je okoli 24. marca enostavno razglasila v službenem listu. Organizacija je takoj najodločnejše nastopila ter zagrozila s stavko, kar je imelo za posledico, da je železniški minister že objavljeno pragmatiko preklical in započel pogajanja z organizacijami.

Švica: Napad kipatilstov na osemurni delovnik. V Švici se že dalje časa vrše pogajanja za novo pragmatiko, ki so doslej ugodno potekala. Sedaj pa je hotel »Zvezni svet« v pragmatiko uvesti naslednje določbe o delovnem času:

1. V trajno naporni službi ostane 8-urni delovnik v smislu tozadevnih delavsko zaščitnih zakonov.

2. Za ostale panoge službe, kjer sedaj velja 8-urni delovnik, se sme vpeljati 8 in pol ur službe.

3. Za neeksekutivno lažjo službo, kjer se je dosedaj smel delovni čas podaljšati do največ 9 ur, naj se uvede 10urni delovnik.

Železničarska organizacija je zavzela proti tem predlogom najodločnejše stališče in bo ukrenila vse, da jih ovrže.

Belgija: Regulacija železničarskih plač. Paritetna komisija belgijskih državnih železnic (polovico zastopnikov železničarjev in polovico od uprave) je koncem februarja 1927 zaključila razgovore o regulaciji plač ter sklenila povišati plače z veljavnostjo od 1. jan. 1927. Povišanje znaša n. pr.:

Kategorija:	Dosedanja plača:	Nova plača:
Strojvodja:	najmanj 11.500.—	12.500.—
	največ 16.500.—	19.000.—
kurjač:	najmanj 9.200.—	10.060.—
	največ 10.300.—	11.820.—
zavirač:	najmanj 8.700.—	9.260.—
	največ 9.450.—	10.460.—

Amerika: Plače železničarjev v letu 1926. Pri glavnih železnicah Ameriških združenih držav je zaposlenih 1.782.734 oseb, katerih povprečni zaslužek je znašal v letu 1926 dolarjev 1648.—, to je Din 90.000 letno. Radi primerjanja prinašamo povprečne plače nekaterih kategorij:

Kategorija:	Povprečna zaposlenih let. plača
1. Najvišja upr. služba	16.670 Dol. 5.321.—
2. Nadzorovalno in pisarniško osebje:	
a) z dnevno plačo:	52.278 » 2.215.—
b) z urno plačo:	230.063 » 1.505.—
3. Progovno osebje:	
a) z dnevno plačo:	4.805 » 2.919.—
b) z urno plačo:	397.933 » 1.085.—
4. Postajno osebje:	
a) z dnevno plačo:	26.544 » 1.191.—
b) z urno plačo:	182.133 » 1.500.—
5. Vlakospr. in strojno osebje:	327.115 » 2.376.—
6. Premikalno in kretniško osebje:	

paščene in to edino le vsled neviđevnosti in nesposobnosti odgovornih faktorjev.

Leta 1928 bomo lahko rekli le: Vse je uničeno.

a) z dnevno plačo:	6.997 » 3.124.—
b) z urno plačo:	17.081 » 1.860.—
7. Kurilnice, delavnice:	
a) z dnevno plačo:	16.952 » 2.965.—
b) z urno plačo:	503.263 » 1.498.—

Dopisi.

Novomesto. S 1. aprilom 1927 je premeščen g. inž. Hinterlechner, šef progovne sekcije Novomesto, v sultbiško direktorijo. Bil je pravičen predstojnik, kateremu so bili vsi enako ljubi in ki ni poznal protekcije. Žal nam je, da nas tako hitro zaupusti ter mu želimo obilo sreče na novem službenem mestu.

Maribor. Kako je »društvo profesionistov« gradilo v Mariboru svojo podružnico? Že v zadnji številki smo prinesli dopis iz Maribora, kjer se naši sodrugi pritožujejo čez vsiljevanje »društva profesionistov«, ker jim vedno pošilja razna vabila in mile prošnje. — V nedeljo, dne 20. marca 1927 se jih je usmilil nek profesionist ter jim pisal, da lahko pridejo v Maribor oznanjati svojo pravo vero. In res so prišli: novoizvoljeni njih predsednik Podbevšek, tajnik Ogrin, neki Varl in še eden so se razveselili nad obilno zbranimi profesionisti iz Maribora. Naročili so si kosilo, in predsednik Podbevšek je začel razlagati svoj »edino zveličavni evangelij«; ko je on končal, je hotel nadaljevati s prepričanim drugimi delegati, kar pa navzoči profesionisti niso hoteli več poslušati, ampak je prevzel besedo nek Mariborčan ter jim pošteno izprašal vest in povedal delegatom »društva profesionistov«, da v Mariboru ni mesta za razdirače in cepiljivce pokreta, da tu ni mesta za kategoriška društva, ampak edino le za enotno razredno bojovno organizacijo. — Z glasnim odobravanjem so vsi prisotni pritrdili besedam govornika, ki so zaprle sapo »tovarišem« iz Ljubljane ter jim vzele apetit. Zapustili so Maribor, z dobro lekcijo, upamo da si jo bodo vzeli k srcu in tudi sami krenili na pravo pot, nas Mariborčanov pa ne bodo več nadlegovali s svojimi dopisi. — Proč s kategorijskimi društvi! Proč z razdiralci! Živel enoten pokret!

Sisak. Redni občni zbor tukajšnje podružnice »Saveza železničarjev« se vrši v nedeljo, dne 3. aprila 1927 ob 10. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom. Z občnim zborom bo združen tudi protest proti redukcijam delavstva in delavskih plač. Dolžnost vseh sodrugov je, da pravočasno poravnajo svoje članske obveznosti in se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Kaj je z našimi voznimi ugodnostmi? Že davno sem bral v »Slovincu« in »Domoljubu«, da je posl. Sušnik interveniral za nas delavce in za provizioniste glede legitimacij ter da je dosegel popolen uspeh; a dasi je od takrat že preteklo mesec dni, ni novih legitimacij od nikoder. Ali nas ta vladna stranka res vedno in povsod farba in vleče za nos? — (Na ta dopis odgovorjamo le, da so bile delavcem stare legitimacije zamenjane za papirnate ravno na podlagi pravilnika, ki ga je podpisal isti Sušnik kot prometni minister. Na podlagi istega pravilnika so se vzele legitimacije tudi provizionistom. Upravi se danes prav nič ne mudi, da bi izdala posebno tolmačenje in dopolnilo k novemu pravilniku o voznih ugodnostih, ker bi bilo to v interesu osebja. Op. ured.)

Ali se ne bi dalo reducirati vsaj pol moža? Na eni največjih postaj v Sloveniji se je tajnik zgovarjal s premikalno nadziralateljem, koliko so zaposleni posamezni premikači v skupini. Hotel je namreč na vsak način reducirati enega moža. Premikalni nadziralatelj dokazuje, da so vsi polno zaposleni, da ni nikakih pavz in tako dalje, na kar izusti g. tajnik: »Pa se bo dalo reducirati vsaj pol moža.« — Radovedni smo, ali je g. tajnik iznašel nov stroj, s katerim bo rezal premikače na dvoje ter jih tako prerezane dodelil različnim skupinam. —

Kaj je govoril v parlamentu minister saobračaja?

Železniški minister general Milosavljević je povodom debate o proračunu železniškega ministrstva imel v parlamentu večji govor, kjer je povdarjal, da je bil proračun prvotno sestavljen na znesek 4.322.000.000 dinarjev, da pa je bil v finančnem odboru znižan na 2.452.000.000 Din.

Ako se hoče obdržati promet v redu, potem se mora ta proračun, ki je bil tako reduciran, sprejeti z gotovo rezervo zlasti v pogledu materialnih izdatkov eksekutivne službe, za katere bo treba v teku leta zahtevati naknadne kredite.

Naš promet in železnice sploh se nahajajo v akutni krizi, ki je zavzela po svetovni vojni vse evropske države, katerih večina pa je to krizo že prebolela. Potrebna je nujna in korenita reorganizacija železniške službe ter je tozadevna uredba že gotova in se že izvaja. Nadalje je minister obširno izvajal svoje stališče glede privatne in državne režije, gradbe novih prog, dohodkov, ki sedaj od leta do leta vedno padajo in so tudi za tekoče leto predvideni za 300 milijonov nižje kot lansko leto, nadalje glede odkudba lokalnih železnic in plačila dolgogov, o rečni plovitbi in prometu na morju, za katerega bo treba letos prispevati 40 milijonov dinarjev ter je končno prišel do zaključka, da je budžet realen.

Končal je z izjavo, da smatra za potrebno politiko izdatkov ministrstva saobračaja v teku bodočega leta korigirati tudi v pogledu zmanjšanja velikih izdatkov za osebje, da se na ta način zmanjša režija in poceni obratovanje železnic.

Iz izvajanj ministra saobračaja sledi, da hoče sanirati naše železnice s prihranki pri personalnih izdatkih ter iz posameznih partij novega budžeta direktno sledi — redukcija prejemkov.

Vsem direktorijam so bili nakazani premali krediti, katerih prekoračenje je najstrožje prepovedano. Izvršili smo takoj nujne intervencije v Beogradu ter stavili k posameznim točkam konkretne predloge, a vse to brez uspeha in danes se kljub pisanju vladnega »Slovenca«, da redukcij ne bo, redukcije v najhujšem stilu izvajajo.

Kurilnice in posamezne druge jedinice so že dobile nalog, da se imajo s 1. aprilom 1927 reducirati vse plače pom. delavcev, ki presegajo 4.25 Din na uro, za 25 par ter da sme najvišja plača pom. delavca znašati 6 Din na uro, pri profesionistih od 5.50 Din dalje pa se reducirati po 25 oziroma 50 par na uro in največ sme imeti profesionist 8 Din na uro. Pri sekciji se uvaža brezplačne dopuste . . .

5. junija sem prav gotovo v Ljubljani!

Ljudi je treba strogo kaznovati, batinati... Zopet večja dispozicijska postaja. Salonski voz na tiru je bil gret po stroju le tri četrt ure ter so morali gospod direktor v vozu sedeti, ogrnjeni v plašč. Najbrže je sledilo na to kako zaslišavanje od strani direktorje. In gospod načelnik? Razkoračili so se in modrovali: »Če ni načelnika zraven, ljudje sploh ne znajo delati. Treba jih je strogo kaznovati in batinati, da bodo mali i pohlevni.« — Zgodilo se je to leta 1927 po Krist. rojstvu, pa ne morda v Afriki, marveč pri nas. — Brez nadaljnjega komentarja.

Bistrica, kor. pr. Na tukajšnji postaji Bistrica so nastale takšne razmere, da je nas uslužbenec prisililo, se oglašiti v našem »Železničarju«. Ni pa nam vseeno, da se moramo poslužiti takih korakov. Ker se nas pa vedno hujše izkorišča, nam ne preostaja drugega, kakor to, da obelodanimo naše današnje stališče. Resnica je, da smo železničarji, ali vseeno pa nismo iz železa, kakor si to danes nekateri gospodje organi predstavljajo. Tudi stroj deluje le nekaj časa, a vendar rabi tudi popravo in dovolj mazila. Tako je tudi z nami; rabimo počitka ter nam ni mogoče vedno garati. Že v preteklem letu, dne 26. marca 1926, se nam je vsilil protizakoniti 16urni turnus in ta službeni red izgleda takole: Vsaki dan so trije kretniki v službi in eden je prost; torej prvi kretnik ima službo od 5. do 9., potem od 12. do 21. ure; drugi kretnik ima službo od 5. ure neprenehoma do 21. ure; tretji kretnik ima službo od 5. do 21., potem od pol 14. do 21. ure; ta ima skladišče. Vsaka služba se torej razteza na 16 ur. V postajališču Limbuš je pa splošna 16urna služba. Po predpisih pripadata na vsakega kretnika na mesec dva odmora, za postajališče Limbuš pa 4; odmora in dopuste nadomestuje postajni delavec v Bistrici in Limbušu, nadomestuje pa tudi uslužbenec v slučaju bolezni. Sedaj si oglejmo to stvar bližje: Ta turnus je namreč tako napravljen ali urejen, da bi se moral kretnik na svoj prosti dan za tri dni naprej naspiti in to je za enkrat nemogoče, drugič ima postajni delavec urnino, ima pa deloma vsaki dan 16 ur službe in je plačan samo za 8 ur. Kako pa izgleda naš počitek seveda od 21. ure do 5. ure zjutraj? Je sicer 8 ur odmora, v resnici je pa naš počitek le 5 do 6 ur na noč, v drugih slučajih pa še toliko ne. Na primer skozi našo postajo vozi zadnji vlak ob 20.45. Služba se zaključi ob 21. uri in kretnik mora vsak dan hoditi po 21. uri po signalne svetilke na progo in za to pot rabi gotovo 40 minut, pri slabem vremenu pa eno uro; torej vsaki dan pri rednem prometu pride kretnik šele okrog 22. ure domov, v slučajih pa, kadar imajo vlaki po eno ali več ur zamude, takrat pride še le okrog 23. ali 24. ure domov. Kje je potem naš počitek? In za čezurno delo še do danes nismo dobili niti pare. — Vsak dan, kadar greš v službo, moraš že ob 4. uri vstati, da se napraviš, ter se ob 5. že javiš v prometnem uradu. Lahko si vsak predstavlja, kakšen nered ima družina doma. — Sedaj pa pride to, kar nas najhujše muči: da ne dobimo redno naših mesečnih odmorov, ker ne zadostuje eden nadomestnik. Slučaj: v Limbušu je čuvaj vršil službo neprenehoma 16 dni po 16 ur — brez vsakega odmora; ker pa je potem obolel, je sedaj njegov nadomestnik okrog 30 dni neprenehoma vsak dan po 16 ur v službi in tudi brez vsakega odmora. Ali ni to neznosno izkoriščanje ljudi? Pripetil se je tudi slučaj, da je kretniku obolela žena; ni pa imel niti enega človeka pri hiši, kateri bi stregel bolni ženi. V tem slučaju je zaprosil dotični kretnik za nekaj dni dopusta, pa žalibog tudi ta prošnja ni bila uslišana, z izgovorom, češ da je prepovedano zahtevati nadomestnike iz druge postaje. Naš turnus je namreč tako napravljen, da,

če bi bil uslužbenec bolan za več mesecev, ni za ves ta čas govora o kakem odmoru ali dopustu. To so posledice tega, ker se je v preteklem letu pri nas reduciralo dva uslužbenca. Kakor je tukaj razvidno, mislimo, da se v takšnih razmerah moramo oglašiti k besedi. Naša zahteva je, da se nam redno dostavljajo nadomestniki za kritje odmorov in eventuelnih dopustov. Živel razredni boj, živela razredna zavest! — (Opomba uredništva: Ta drastičen slučaj jasno osvetljuje, kake razmere so zavladale po nekaterih postajah ljubljanske direkcije. Ako bo o sobje molčalo, bo direkcija take turnuse uvedla še drugod. Zahtevamo, da saobračajno odelenje takoj preišče gornje navedbe ter odpravi te nedostatke. O tem smo poslali predstavo tudi višjim inštancam.)

Strokovni vestnik.

Všetete službenih let delavcev pred odhodom v vojaško službo. Marsikateri delavec, ki služi pri železnici po dovršenem 18. letu starosti ter odide nato k vojakom, ne ve, da se mu po vrnitvi od vojakov, ako zopet nastopi službo pri železnici, všteje prejšnji čas službe. Predpogoj je, da mora po vrnitvi od vojakov tekom treh mesecev zopet nastopiti službo pri železnici in potem zaprositi na direkcijo za vštete let. Tozadevna okrožnica št. 60.111-IV. od 5. II. 1925 se glasi:

Okrožnica št. 7-IV.

Predmet: Všetete službenih let delavcev pred odhodom v aktivno vojaško službo v celotno službovanje.

Vsem službenim edincam bivše južne železnice v območju dir. drž. žel. Ljubljana.

K začasnemu pravilniku za rokodelce in delavce član 2, odst. 8, glede vštete let pred odhodom v aktivno vojaško službo v celotno službovanje se dajo sledeča navodila:

Služba se smatra kot neprekinjena tudi v slučaju, če je delavec služil pred vpoklicom v aktivno vojaško službovanje pri železnici. Doba prejšnjega službovanja se mu sme všteti kot službena doba, ne všteje se mu pa čas aktivnega vojaškega službovanja.

To vštete velja po izpolnjenem 18. letu starosti samo v pogledu napredovanja in odmere dopustov in sicer v tem slučaju, ako se je dotičnega delavca tekom treh mesecev po končanem aktivnem vojaškem službovanju zopet sprejelo v železniško službo.

Prizadeti delavci naj vložijo službenim potom tozadevne prošnje.

Direktor: dr. Borko s. r.

Všetete vojaških let, ki so jih posamezniki služili preko kadrovskega roka. Že svoječasno, ko je bil v ljubljanski direkciji še dr. Borko, smo izdali tozadevno okrožnico na vse podružnice. Vendar so bile takrat vse prošnje brezpredmetne. — Sedaj je v tem vprašanju računati na uspeh, ker direkcija vse te prošnje že sama ugodno rešuje ter pošilja rešenja le v podpis v Beograd. Ako kateri od sodrugov, ki je služil preko kadrovskega roka, te prošnje še ni vložil, naj jo čimprej vloži. Informacije dobi pri najbližji podružnici.

Konferenca sekcije kretnikov in premikačev, ki se je vršila 21. III. 1927, je bila zelo dobro obiskana tako po ljubljanskih sodrugih, kot po delegatih iz Maribora, Bistrice, Zaloga, Zidanega mosta, Brežic, Novega mesta in drugih krajev. Razpravljalo se je v prvi vrsti o delu organizacije, izvršenih intervencijah ter o projektu novih turnusov in službene dodelitve. Delegati skoro iz vseh krajev so iznesli pritožbe nad postopanjem uprave, ki povsod krši 8urni delovnik, ukinja proste dneve, ne podeljuje obleke, ampak preobremenjuje osobe z vedno novimi šikanami ter izreka za vsako malenkost ostre kazni. — Sestavljena je bila končno daljša resolucija, ki jo je centrala predložila načelniku saobračajnega odeljenja. V prvi vrsti se v njej zahteva ureditev turnusov na podlagi 8urnega delovnika, ureditev razmer v Bistrici, Zalogu, Zidanem mostu, Brežicah, nadalje redno podelitev prostih dni,

zlasti v Zidanem mostu in Mariboru, ukinitve zapisovanja signalov, redno podelitev službene obleke ter izpolnitev onih že eno leto starih pisemenih odgovorov direkcije glede podelitve čevljev, škornjev in zimске obleke (Novomesto) ter ukinitve vseh nedostatkov, ki so jih prijavili posamezni delegati na konferenci. — Sekcija kretniškega in premikalnega odeljenja.

Iz okrožnic.

Glede zakupa železniških vrtov je izdala direkcija sledečo okrožnico:

Okrožnica št. 2-1-27.

Predmet: Zakup zemljiških vrtov. Vsem službenim mestom!

Dodatno k okrožnici 1-1-27 št. 17.833-26 z dne 19. I. 1927 odrejamo sledeče:

Železniški vrtovi, ki so dosedaj spadali k upravnemu stanovanju uslužbencev, ali pa bi se taki vrtovi še le ustanovili pri eventuelnih novih zgradbah, se smatrajo kot sestavni del stanovanja, vendar se mora plačati za nje najemnina. Te vrtove je vpisati v stanovanjski zapisnik ter se najemnina določa na 5 D za ar in leto in 10 D za vsako plodonosno sadno drevo, ki se nahaja na teh vrtovih.

Sekcije naj v svojih območjih določijo, kateri vrtovi naj spadajo k upravnemu stanovanju. V spornih vprašanjih pa naj se zadeva prepusti direkciji v odločitev.

Najemnina se mora plačati skupno s stanovanjsko najemnino.

V slučaju premestitve uslužbenecv oziroma odpovedi stanovanj naj službeni edince skušajo doseči sporazum med dosedanjimi najemniki oziroma njihovimi nasledniki glede obdelovalnih stroškov vrtov.

Ako se sporazum ne bi mogel doseči, naj se zadeva prepusti direkciji v odločitev. Sadnih dreves pa, katere bi stanovanjci upravnih stanovanj tekom stanovanjske dobe na teh vrtovih sami zasadijo oziroma jih pri vselitvi že našli, nimajo pravice jih odstraniti med stanovanjsko dobo in tudi ne pri izselitvi.

Sekcije naj pripravijo po ugotovitvi seznam v dvojniki, kjer naj bo razvidno, koliko znaša površina k stanovanju spadajočega vrta ter število plodonosnih sadnih dreves in sicer ločeno za osobe gradbenega, strojnega, prometnega in administrativno-pravnega odeljenja.

Seznami naj bi vsebovali naslednje podatke:

1. Poslopje v km (čuvajnica, post. poslopje itd.).
2. Ime najemnika stanovanja.
3. Čin.
4. Površina vrta v arih.
5. Znesek.
6. Število plodonosnih dreves.
7. Znesek.
8. Skupno (507).

Z ugotovitvijo površine vrta in števila sadnih dreves naj sekcije takoj pričnejo ter se tozadevni sezname naj vpošljejo najkasneje do 1. junija 1927 na gradbeno odeljenje.

Za direktorja: Inž. Schneller s. r.

Nadalje je izdala okrožnico glede plačanja denarnih podpor iz bolniškega fonda v slučaju, ako sta mož in žena istočasno železniška uslužbenca.

V slučaju poroda pripadajo ženi od bolniške blagajne one dajatve, ki so skupno večje, kar je treba v vsakem slučaju zračunati.

Povodom te okrožnice pa se obračamo na direkcijo, da naj slične okrožnice, ako so res namenjene železničarjem, izdaja v slovenskem jeziku, da jih bo osobe tudi razumelo.

Podpora in posmrtnina.

V januarju, februarju in marcu 1927 se je podelila članom

a) redna podpora:

Ferš Karol, vpokojenec, Vuzenica (po starem pravilniku)	200.— Din
Šraml Franc, Pragersko	100.— »
Hočvar Jakob, Ljubljana	200.— »
Meden Edvard, vlakosprem. sekcija, Ljubljana	100.— »
Pajk Alojz, progovni obhodnik, Stična	100.— »
Kržič Franc, Borovnica	300.— »
Sternad Alojz, vlakosprem. sekcija, Ljubljana	100.— »
Bajt Ciril, profesionist, kurilnica I, Ljubljana	100.— »
Zentner Ivan, pomožni delavec, Maribor I	100.— »
Kren Josip, mizar, Maribor I	300.— »
Princ Josip, profesionist, kurilnica I, Ljubljana	200.— »
Strmšek Martin, progovni čuvaj, Ormož	100.— »
Petrina Anton, Bubnjarci	300.— »
Maček Franc, zavirač, Logatec	200.— »
Reich Anton, progovni delavec, Dravograd	100.— »
Schuller Johan, Indjija	300.— »
Zajc Franc, prog. delavec, Stična	100.— »

b) izredna podpora:	
Vatovec Josip, Sevnica, po § 57 pravilnika	250.— Din
Jerman Franc, progovni delavec, Semič, isto	200.— »
Gašperič Ivan, progovni delavec, Črnomelj, isto	200.— »
Marko Jurčič, pružni radnik, Janzavac, isto	100.— »
Leško Franjo, Indjija, odpuščen radi delovanja v organizaciji	300.— »

c) Brezposelna podpora:

Zupan Ivan, Videm-Krško 200.— Din

d) Posmrtnina:

Zorman, pomožni delavec, kurilnica I, Ljubljana (za umrlo ženo)	250.— Din
Mivšek Ivan, Celje (njegovim dedičem)	1000.— »
Hladnik Ivan, Jesenice (njegovim dedičem)	1000.— »
Hladnik Ivan, (zavarovalnina za kupljeni koledar — smrt vsled nezgode)	250.— »
Kukovičič, Maribor I	1000.— »
Pokovec Filip, Zalog-Laze (njegovim dedičem)	900.— »
Dežman Franc, Ljubljana, za umrlo ženo	250.— »

Skupaj 8900.— Din

Do 31. dec. 1926 izplačano 45.875.— »

Vsega skupaj 54.775.— Din

Opomba: Ponojno opozarjamo nekatere podružnice, da pripada posmrtnina le po dveletnem (24 mesečnem) članstvu, podpora pa po enoletnem (12 meseč.) članstvu.

Književnost.

»Domači Prijatelj«. Izšla je 2. številka mesečnika za zabavo in pouk, ki ima zanimivo vsebino. Izhaja koncem vsakega meseca in stane naročnina letno 20 Din, polletno 11 Din. Posamezna številka 2 Din. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24. Železničarji, segajte po tem družinskem mesečniku.

Jack London: »Železna Peta«. Izšel je te dni drugi del socialnega romana svetovnoznane pisatelja Jacka Londona »Železna Peta« v prevodu Ivana Vuka. Že v prvi knjigi je roman vzbujal veliko napetost, ki pa se v drugi knjigi še stopnjuje. Poleg tega pa se čitatelju razkriva in razširja ves drugi svet, pojav novih oblik človeške družbe, silna borba in tudi silno trpljenje. Delo Jacka Londona nudi užitek tudi vsem onim, ki ljubijo umetnost in lepoto. Po širokem svetu zbujajo knjige Jacka Londona največje zanimanje. Prevedene so že v mnogo jezikov. Med najzanimivejša njegova dela pa spada nedvomno »Železna Peta«, ki jo imamo sedaj v celoti v slovenskem jeziku. Cena je drugi knjigi 12 Din. Ljubiteljem knjig toplo priporočamo. Dobiva se v vseh knjigarnah in pri Zadrugi založbi Ljubljana, Aleksandrova cesta 6.

Knjižnica

prosvetnega odseka Delavske zbornice v Ljubljani.

Prosvetni odsek Delavske zbornice je v zadnjem času nabavil za svojo knjižnico vse novejšo leposlovno knjigo (romane in povesti), zlasti si je pa nabavil socialno-znanstvene in naravoslovne knjige. Izposojajo se tudi že vezani lanski letniki najrazličnejših revij in časopisov. Funkcionarje opozarjamo na sledeče knjige:

a) Slovenske:

Dr. Adler Maks, Kulturni pomen socializma.
Beer Maks, Karl Marks, njegovo življenje in nauk.
Dr. Gosar, Socialna ekonomija.
Dr. Krek Janez, Socializem (nova izdaja).
Marx Karl, Mezdno delo in kapital.
Dr. Ogris Albin, Politične stranke.
Šivic Anton, Gozdarstvo v Sloveniji.
Uratnik Filip, Stanovanjsko vprašanje.
Dr. Ušeničnik, Sociologija.
Kmetijstvo in planšarstvo v Sloveniji.

b) Nemške:

Adler Maks, Neue Menschen.
Beer Max, Allgemeine Geschichte des Sozialismus und der sozialen Kämpfe vom Altertum bis zum Jahre 1920.
Beer Max, Das England der Gegenwart.
Bergmann Karl, Der Weg der Reparation: von Versailles über den Dawesplan.
Brügel Ludwig, Geschichte der österreichischen Sozialdemokratie, v 5. delih.
Nendrik de Man, Zur Psychologie des Sozialismus.
Elentheropoulos, Soziologie.
Ford Henry, Mein Leben und Werk.
Ford Henry, Das grosse Heute — das grössere Morgen.
Gerhardt Johann, Arbeitsrationalisierung.
Gumplowicz Ludwig, Soziologie.
Herker Heinrich, Die Arbeiterfrage.
Kent William, Warum arbeitet die Fabrik mit Verlust.
Kimml Anton, Lehrlingschutz.
Köttgen Karl, Das wirtschaftliche Amerika (s slikami).
Kark Karl, Zbrana dela.
Mombert Paul, Sozialpolitik.
Rieppel Paul, Fordbetriebe und Fordmethoden (s slikami).
Nestripke Siegfried, Die Gewerkschaftsbewegung (3 deli).
Sarfatti Margherita, Mussolinis Lebensgeschichte.
Sternberg Fritz, Der Imperialismus.
Varga Eugen, Die sozialdemokratischen Parteien der Welt.
Forel August, Die sexuelle Frage.
Weininger Otto, Geschlecht und Charakter.
Helmolt Hans, Weltgeschichte (9 delov, s slikami).
Arsenjew Vladimir, Russen und Chinesen in Ost-Sibirien (s slikami).
Norton, Bis zur Spitze des Mount Everest (s slikami).
Wegener Georg, Im innersten China (s slikami).
Tolomianz, Einführung in das Genossenschaftswesen.